

VZDĚLÁVÁNÍ KRIZOVÝCH ŠTÁBŮ V RAKOUSKU

EDUCATION OF CRISIS STAFFS IN AUSTRIA

Vilém ADAMEC
vilem.adamec@vsb.cz

Abstract

Education of personnel working in crisis staffs is a significant requirement for the proper operability. The approach of crisis staffs to education is, in Czech Republic conditions, considerably variable, despite the fact that crisis management is understood as the execution of state administration or as the execution of state administration in transferred sphere of activity. This paper brings the information on the possibilities how to approach the education issue.

Key words

Crisis staff, crisis management, Integrated rescue system, education, Austria.

Úvod

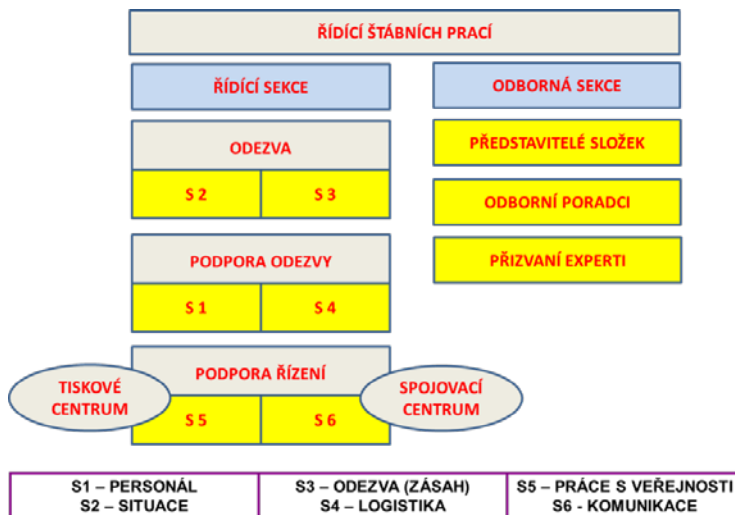
Problematika vzdělávání osob zařazených do krizových štábů prožívá v posledním období v ČR oživení. Diskutují se otázky, zda to děláme dobře, resp. zda to nedělají někde lépe. Zdrojem inspirace může být vzdělávání osob zařazených do krizových štábů v sousedním Rakousku. Realizátorem takového druhu odborné přípravy je .SIAK–Sicherheitsakademie, Bildungszentrum Traiskirchen u Vídně [1].

K některým aspektům systému krizového řízení

Rakousko je republika, která se rozkládá na ploše více jak 83 870 km². Žije v ní přibližně 8,5 milionů obyvatel. Administrativně je země rozdělena na devět spolkových zemí. Dalšími administrativními úrovněmi jsou okresy (84 okresů a 15 statutárních měst), obce a města nebo městysy (celkem 2 359).

Krizové řízení je v kompetenci státu, management mimořádných událostí velkého rozsahu, dále jen „katastrof“, přísluší spolkovým zemím [4]. V rámci managementu katastrof (Katastrophenmanagement) se rozlišuje příprava na mimořádné události (Katastrophenschutz) a zdolávání mimořádných událostí (Katastrophenhilfe). Obsahově je to obdoba integrovaného záchranného systému v ČR.

Řízení záchranných prací při katastrofách je v kompetenci příslušného představitele územní administrativy a jeho krizového štábu. Krizové štáby mají v Rakousku jednotnou organizační strukturu (viz Obr. 1).

Obr. 1
Organizační struktura krizového štábu – upraveno dle [3]

Kurz řízení zásahu při katastrofách

Cílem kurzu je naučit jeho účastníky zvládnout procesy nezbytné pro fungování krizového štábu při zdolávání katastrof [3]. Časově je výuka rozdělena do čtyř dnů v rozsahu celkem 32 hodin. Lektorsky průběh kurzu zajišťuje více jak 20 osob v různých funkcích – vedoucí kurzu, vedoucí cvičení a jeho štáb, trenéři jednotlivých štábních funkcí. Kurz samotný se člení na:

- teoretickou přípravu – 1. den,
- štábní nácvik odborných pracovních skupin krizového štábu – 2. den,
- štábní cvičení celého krizového štábu – 3. a 4. den.

Teoretická část

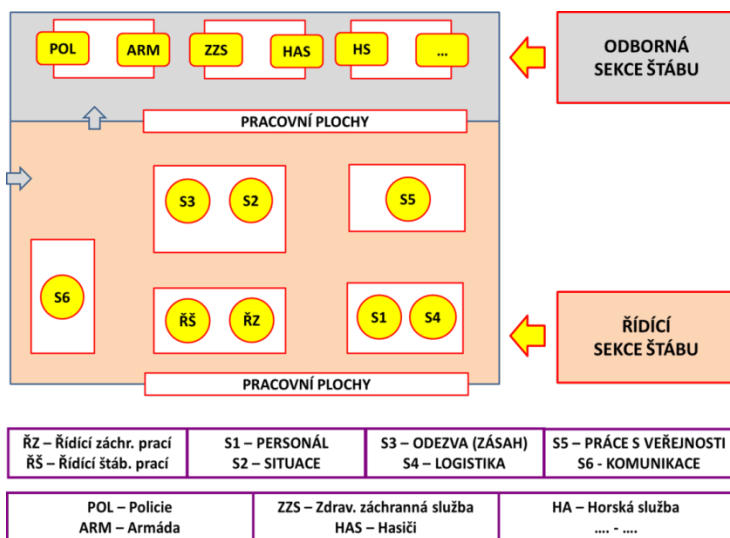
Teoretická část kurzu je zaměřena na prezentaci základních problémů vázaných na management zvládnání katastrof. Témata jsou pro všechny stejná. Prezentuje se zejména:

- systém krizového managementu v Rakousku,
- záchranný systém Rakouska,
- zvláštnosti řízení zásahu při katastrofách,
- řídicí a rozhodovací proces řídicího záchranných prací a jeho štábu.

Obsahově přednášky gradují směrem k tomu, co se od řídicího záchranných prací a jeho štábu při zdolávání následků katastrofy očekává. Procvičení jednotlivých kroků řídicího a rozhodovacího procesu je následující den předmětem štábního nácviku.

Štábní nácvik odborných pracovních skupin krizového štábu

Nacvičuje se řízení záchranných prací při sesuvu lavin v Alpách. Cvičí krizový štáb představitelé veřejné správy na úrovni okresu (okresní hejtman). Simulovaná událost se odehrává v území o rozloze asi 15 x 25 km. Účastníci kurzu jsou rozděleni do jednotlivých odborných pracovních skupin štábu a každá skupina má přiděleného trenéra – (viz Obr. 2).

Obr. 2
Organizace pracoviště krizového štábu při cvičení – zdroj: [2], [5]

Zhruba hodina je vyměřena na zprovoznění pracovišť jednotlivých pracovních skupin. Následuje vlastní štábní nácvik v rozsahu asi osmi hodin. Jeho cílem je sjednocení pracovních postupů, a to jak v rámci jednotlivých skupin, tak i v rámci štábu jako celku. Štábní nácvik je ukončen tiskovou konferencí.

Cvičení celého štábu

Nejvíce časového prostoru je v rámci kurzu věnováno procvičení činnosti štábu jako celku. V rámci štábního cvičení se procvičuje podpora řídicího záchranných prací řídicím štábem při povodni. Vlastnímu cvičení předchází asi hodinová přednáška k zásadám, které je potřeba v průběhu cvičení dodržovat. Následuje zahájení vlastního štábního cvičení. Po více jak dvou hodinách je svolána porada štábu ke sjednocení aktuálních znalostí o situaci. K času porady cvičící štáb obdrží cca 60 různých zpráv, na které musí reagovat.

Po dalších čtyřech hodinách následuje porada štábu k přijetí rozhodnutí řídicího záchranných prací. Počet zpráv doručených do štábu k času této porady dosahuje počtu 90. Mimo sedmi míst pro realizaci povodňových opatření jsou do scénáře povodně zařazeny dva požáry, z toho jeden požár v chemičce s únikem nebezpečných látek. Na zpracování rozhodnutí řídicího záchranných prací jsou vymezeny dvě hodiny. Po vyhlášení rozhodnutí je cvičení přerušeno s tím, že bude pokračovat následující den se situací k času přerušeni. První část štábního cvičení probíhá nepřetržitě po dobu cca 10 hodin. Pro přestávku na oběd se musí účastníci cvičení vystřídat tak, aby byl chod štábu zajištěn.

Druhá část cvičení je zahájena vydáním příkazu k přípravě na situační poradě ke střídání směny. Situační poradě je ukončena schválením obsahu příslušného protokolu obsahujícího specifikaci situace k času předání směny. Poté je štábní cvičení ukončeno.

Následuje vyhodnocení kurzu a předání certifikátů jeho absolventům.

Závěr

Přístup rakouských kolegů ke vzdělávání osob zařazených do krizových štábů je odlišný od zvyklostí v ČR. Inspirujícím je způsob vedení odborné přípravy a povědomí o tom, jak to dělají u sousedů. Navíc, s německy mluvícími zeměmi má ČR nejdelší společnou hranici.

Příspěvek byl zpracován s využitím podkladů projektu bezpečnostního výzkumu VG20102015043 – Simulace procesů krizového managementu v systému celoživotního vzdělávání složek IZS a orgánů veřejné správy.

Literatura

- [1] SIAK – Sicherheitsakademie, Bildungszentrum Traiskirchen. Dostupné z: http://www.bmi.gv.at/cms/-BMI_SIAK/biz/bzs_traiskirch/start.aspx
- [2] ADAMEC, Vilém. *Zpráva z pracovní cesty na kurz Řízení zásahu při katastrofách – Sicherheitsakademie Traiskirchen*. Ostrava, 2014. Interní dokument Fakulty bezpečnostního inženýrství VŠB – TU Ostrava. 11 s.
- [3] Bundesministerium für Inneres der Republik Österreich. *Richtlinie für das Führen im Katastropheneinsatz*. Wien, 2007, 61 s. Dostupné z: http://www.bmi.gv.at/cms/BMI_Service/Richtlinie_fuer_das_Fuehren_im_Katastropheneinsatz.pdf
- [4] Bundesministerium für Inneres der Republik Österreich. *SKKM_Strategie_2020*. Wien, 2009, 23 s. Dostupné z: http://www.bmi.gv.at/cms/BMI_Service/SKKM/SKKM_Strategie_2020_Druckversion.pdf
- [5] Pracovní dokumentace projektu „Simulace procesů krizového managementu v systému celoživotního vzdělávání složek IZS a orgánů veřejné správy“ Identifikační kód: „VG20102015043“.